

Azərbaycanın təşəbbüsləri türk dövlətlərini daha da yaxınlaşdırır

İttifaq Mirzəbəyli

Türk Şurası dünya miqyasında ilk beynəlxalq təşkilatdır ki, dövlət başçıları səviyyəsində COVID–19 pandemiyasına həsr olunmuş zirvə görüşünü keçirir. Bu, bizim nümunəvi səviyyədə olan həmrəyliyimizin növbəti bariz təzahürüdür. Bizi birləşdirən ortaq soykök, tarix, mədəniyyət və milli dəyərlər qarşılıqlı səmərəli fəaliyyətimiz üçün mühüm əsasdır.

**İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

Təkcə 2020-ci ildə deyil, ümumiyyətlə, son on-on beş ildə Azərbaycanın onlarca təşəbbüsü beynəlxalq aləmdə bəyənilib, dəstəklənib və icrası təmin olunub. Buraya Prezident İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi pandemiya ilə əlaqədar BMT Baş Assambleyasının Xüsusi Sessiyasının keçirilməsi təşəbbüsündən tutmuş, müxtəlif beynəlxalq və regional miqyaslı təşəbbüslər daxildir. Onu da məxsusi vurğulayaq ki, dövlət başçı-mızın istənilən təklif və ya təşəbbüsü məhz zamanın çağırışlarına cavab kimi qiymətləndirilir.

Azərbaycan Prezidentinin təklif və təşəbbüslərinin Cənubi Qafqazda, postsovet məkanında, Avrasiyada və nəhayət, bütün dünyada sülhə, sabitliyə, əməkdaşlığa və inkişafa xidmət etdiyini beynəlxalq təşkilatların tribunasından eşitmişik. Ancaq yaxın qonşuları-mızla, islam ölkələri ilə, Xəzəryanı dövlətlərlə və nəhayət, türkdilli qar-daşlarımızla səmərəli əməkdaşlığın genişləndirilməsinə xidmət edən təşəbbüslər daha çoxdur.

Yuxarıda qeyd etdiyim tədbirə gəlinəcə isə xatırladaq ki, ötən il apre-lin 10-da reallaşdırılan zirvə görüşü bilavasitə Azərbaycan Respublika-sının Prezidenti, Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının sədri İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə çağırılmış və nəinki bütün türkdilli dövlətlərin başçıları tərəfindən dəstəklənmiş, hətta Ümum-dünya Səhiyyə Təşkilatının baş direktoru Tedros Qebreyesus da həmin tədbirə qatılmışdı.

Yəni Azərbaycanın sədr ölkə kimi irəli sürdüyü Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının fəvqəladə Zirvə görüşünün keçirilməsinə təşəbbüs irəli sürməsindən az sonra zirvə görüşü təşkil olunmuşdu. Bu isə o deməkdir ki, Türk Şurası dostluq və qardaşlıq təməlləri əsasında qurulmuş və səmərəli fəaliyyət göstərən qurumdur.

Dövlət başçımızın dediyi kimi, qlobal pandemiya şəraitində Türk Şurasının üzv dövlətləri özlərinə qapanmadılar. Təşkilat olaraq Türk Şurası digər beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığa hazır olduğunu göstərdi və Azərbaycan ayrı-ayrı ölkələrə də öz dəstəyini göstərməklə türk dövlətlərindən biri kimi özünəməxsus nümunə formalaşdırdı.

Xatırladaq ki, türkdilli ölkələrin iqtisadiyyatı, ticarət münasibətləri və idxal-ixrac əməliyyatları üçün nəqliyyat daşımaları mühüm əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycan Türkiyə və Mərkəzi Asiya arasında etibarlı tranzit-logistika mərkəzi kimi öz roluna məsuliyyətlə yanaşaraq, tranzit yüklərin daşınması üçün əlavə tədbirlər görmüşdür. Qarşılıqlı anlaşma və əlaqələndirmə şəraitində ölkələrimiz arasında beynəlxalq yükdaşımaları fasiləsiz olaraq həyata keçirilir.

Bəzi dəyərli məqamları yada salaq. Azərbaycan Ordusunun fa-şist Ermənistanı üzərindəki şan-lı qələbəsindən sonra Silahlı Qüvvələrimizin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev dekabrın 10-da Bakıda Zəfər paradı keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etmişdi. Həmin təşəbbüs ölkə ərazisində tam əks-sədasını tapınca, Ankaradan rəsmi məlumat gəldi ki, biz o paradı dəstəkləyirik və Türkiyə həmin tədbirdə ən yüksək səviyyədə iştirak edəcək.

Heç kəsin yadından çıxmayıb, de-kabrın 10-da Bakının Azadlıq meydanında Vətən müharibəsində qələbəyə həsr olunmuş Zəfər paradında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə, Türkiyə Pre-zidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və birinci xanımlar Mehriban Əliyeva ilə Əminə Ərdoğanın yanaşı dayanması bizim bu mehribanlığımızı gözə götürməyən dövlətlərdə, xüsusilə Ermənistanda növbəti zəlzələ effekti yaratdı.

Dövlət başçımızın həmin tədbirdə söylədiyi “Vətən müharibəsinin ilk günlərindən, daha doğrusu, ilk saat-larından biz Türkiyənin dəstəyini hiss edirdik. Türkiyənin Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilk saatlardan Azərbaycanın haqq işinə öz dəstəyini verdi. Onun açıq, birmənalı və sərt açıqlamaları Azərbaycan xalqını çox sevindirdi” – sözləri bəlkə də bir neçə dəqiqə ərzində Avrasiya mətbuatında yayıldı.

Biri fəxr etdi, biri qorxaraq titrədi, başqa biri isə regiona sülh gətirəcək həmin əməkdaşlığı yarananları alqışladı.

Xatırladaq ki, cənab Ərdoğan hələ sentyabrın son günlərində demişdi ki, bu müharibədə Azərbaycan haqlıdır, Azərbaycan tək deyil və Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanındadır. Təbii ki, bu, birliyimizin, qardaşlığımızın təzahürüdür. Qətiyyətlə deyə bilərik ki, Türkiyənin Azərbaycana verdiyi siyasi və mənəvi dəstək hər bir Azərbaycan vətəndaşını qürurlandırır, sevindirir.

Türkiyə Prezidentinin Bakının Azadlıq meydanından dünyadakı bədxahlarımıza xitabən dediyi fikirlər isə qara qüvvələrin qara gününün, məzlum insanların isə sevinəcəyi anların uzaqda olmadığını sübut edirdi: “Dağlıq Qarabağa fəlakət, qətləmə və göz yaşından başqa heç nə gətirməyənlər də artıq ağıllarını başları-na toplamalıdır. Ermənistan rəhbərləri xalqın sərvətlərini Azərbaycanın torpaqlarını işğal atında saxlamaq üçün sərf etmişlər. Halbuki, bu potensial mənasız müdafiə xətlərinə, silahlara, gözlərini kin və qan tutmuş rəhbərlərin ehtiraslarına sərf edilməseydi, bu gün mənzərə çox fərqli olardı. Erməni siyasətçilərin bunu çox yaxşı təhlil edib, sülh və sabitlik əsasında gələcəyi qurmaq məsələsində cəsarətli addımlar atmalarını arzu edirik”. Fakt ondan ibarətdir ki, həmin qara qüvvələr də Ermənistandadır, məzlum insanlar da.

Başqa bir məqama diqqət yönəldək. Ötən ayın 21-də Aşqabadda “Azərbaycan Respublikası hökuməti ilə Türkmənistan hökuməti arasında Xəzər dənizində “Dostluq” yatağının karbohidrogen resurslarının birgə kəşfiyyatı, işlənməsi və mənimsənilməsi haqqında Anlaşma Memorandumu” imzalandı. Ekspertlərin fikrincə, bu tarixi hadisə Azərbaycanın neft-qaz sənayesində yeni mərhələnin başlanğıcı kimi qiymətləndirilə bilər.

Məlum yatağın bu şəkildə –müştərək işlənməsi təşəbbüsünün Azərbaycan tərəfdən gəldiyini söyləyən mütəxəssislər deyirlər ki, bu memoran-dumunun imzalanması tarixi sənəddir. Elə dövlət başçımız da bu fikirdədir: “Çünki Azərbaycan və Türkmənistan ilk dəfə olaraq, Xəzər dənizindəki yatağın mənimsənilməsi üzrə birgə işə başlayır və bu yataq, həmin yataqdakı iş ölkələrimizi və xalqlarımızı daha da yaxınlaşdıracaq, həm Türkmənistan, həm də Azərbaycan xalqlarına xeyir gətirəcək”.

Xatırladaq ki, bu məsələ ilə bağlı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədov arasında vide-okonfrans formatında görüşdə dost ölkənin lideri bu mühüm qərarın məhz Bakıda verildiyini söyləmişdi: “2020-ci ilin mart ayında mənim Bakıya rəsmi səfərim zamanı Sizinlə birlikdə Xəzər dənizində energetika sahəsində ikitərəfli əməkdaşlıq imkanlarını ətraflı müzakirə və təhlil etdik. Nəticədə Xəzərdə iri karbohidrogen resursları yataqlarından birində birgə iş barədə razılaşma əldə edildi. Həm də vurğulandı ki, həmin fəaliyyətin əsas prinsipləri həmrəylik, qarşılıqlı hörmət və dəstək olacaq. Buna görə də həmin yatağı “Dostluq” adlandırmaq barədə bizim ümumi qərarımız dərin rəmzi mənə daşıyır. Şübhə yoxdur ki, yuxarıda qeyd etdiyim razılaşmalar, qəbul olunmuş qərarlar bizim münasibətlərimizin, dövlətlərimizin tarixinə həqiqi mehriban qonşuluğun, məsuliyyətin və uzaqgörənliyin, hüquq bərabərliyinin və bir-birinin mənafelərini nəzərə almağın parlaq nümunəsi kimi daxil olacaq”.

Həmin görüşdə Azərbaycan Prezidentinin səsləndirdiyi fikirlər bir daha sübut etdi ki, cənab İlham Əliyev bütün türk dövlətlərinin təhlükəsizliyi, tərəqqisi, inkişafı və firavanlığı naminə istənilən addımı atmağa hazırdır və atır : “Bir daha qeyd etməliyəm ki, Azərbaycan BMT Baş Assambleyasının Türkmənistanın əbədi neytrallığı barədə qətnaməsinin həmmüəllifi olub. Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Azərbaycanın fəaliyyətini qiymətləndirdiyinizə görə də Sizə təşəkkürümü bildirirəm. Sədrlik çərçivəsində bizim təşəbbüsləri, xüsusən Qoşulmama Hərəkatının Zirvə görüşü-nün, Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Sammitinin, həmçinin BMT Baş Assambleyasının koronavirusa qarşı mübarizə məsələləri üzrə Xüsusi Sessiyasının keçirilməsi təşəbbüslərini dəstəklədiyinizə görə Sizə təşəkkürümü bildirirəm. Belə qarşılıqlı dəstək bizim münasibətlərimizin ruhunu və xarakterini əks etdirir. Əminəm ki, biz milli maraqlarımızın təmin edilməsi üçün gələcəkdə də beynəlxalq arenada fəal qarşılıqlı əlaqə saxlayacağıq”.

Bəli, türk dövlətlərinin hamısı milli maraqlarımızın təmin edilməsi üçün gələcəkdə də beynəlxalq arenada fəal qarşılıqlı əlaqə saxlanılmasına çalışırlar. Biz fəxr edirik ki, Azərbaycan dövləti həmin prosesin önündə gedənlərdən, ən çox təşəbbüs irəli sürənlərdəndir.